

Natura 2000 område nr. 168 Havet og kysten mellem Præstø Fjord og Grønsund

Områdebeskrivelse

Natura 2000-område 168 omfatter havet og kysterne mellem det sydøstlige Sjælland, Møn og Falster, fra Præstø Fed i nord til Hestehoved Fyr på Falster i syd, fra Farødæmningen i vest til Hollændergrund nord for Ulvshale mod øst.

Den marine del af området udgøres af lavvandede bugter, fjorde og sunde med sandbund og spredte sten. Strømforholdene er meget varierede og bidrager til et afvekslende kystlandskab. Flere steder aflejrer havet strandvolde i krummoddesystemer, tydeligst på Ulvshale-Nyord og Præstø Fed. Her har vand og vind opbygget landskaber med rev, rullestensstrandvolde, klitter, strandenge og vadeflader.

Landarealet er bortset fra Ulvshale, Præstø Fed og området ved Even Sø mere eller mindre smalle kystnære områder med vekslende lysåbne områder og skovarealer.

Områdets samlede areal er på 32.972 ha, hvoraf ca. 4.200 ha er landareal.

Vigtigste naturværdier

Området skal beskytte en lang række naturtyper og arter, og særligt naturtyper for kyster, skove og vandfugle. Alt i alt er det et af de Natura 2000-områder i Danmark, der er rigest på internationalt beskyttelseskrævende naturtyper og arter.

Farvandene i området har veludviklede bevoksninger af ålegræs, som danner store og tætte bede. På arealer med mere stenet bund findes en rig rødalgeflora. De lavvandede kystnære farvande er internationalt vigtige som fødesøgningsområde for store flokke af bl.a. knopsvane, blishøne, hvinand, toppet skallesluger og stor skallesluger. Fåtalige og sårbare fuglearter som klyde, brushane, splitterne, fjordterne, havterne og dværgterne udnytter lavvandede områder til fødesøgning og ubeboede øer og holme som yngleplads. Spættet sæl holder til på nogle stengrunde i Bøgestrømmen, men det er uvist, om den yngler der.

Strandvoldsfladerne på Nyord, Ulvshale, Præstø Fed og ved Fanefjord rummer en stor mangfoldighed af naturtyper. På de yngste dannelser er der stenstrands- og klitnaturtyper, mens der på de ældre dele af strandvoldene har udviklet sig hede, overdrev og skovnaturtyper. I lavningerne er der stedvis rigkær og, hvor der er saltpåvirkning, strandeng. I Ulvshaleskoven giver strandvoldene grobund for et specielt skovområde med en mosaik af naturtyperne ege-blandskov, stilkege-krat samt ellesumpe.

Even Sø, i bunden af Præstø Fjord, er den eneste ikke kyst-tilknyttede natur i Natura 2000-området. Langs den lavvandede sø findes udbredte forekomster af hængesæk, og i en af disse en bestand af den beskyttelseskrævende orkidé mygblomst. På søens vestside findes veludviklede ellesumpe.

Trusler mod områdets naturværdier

Næringsstofbelastning er et stort problem i det marine område med udbredt vækst af trådalger og faldende dækning af ålegræs. Even Sø har for høje fosforkoncentrationer. De mest sårbare naturtyper, bl.a. klit- og skovtyperne, trues af en kvælstofbelastning fra luften. Lokalt kan der være direkte påvirkning fra opdyrkede naboarealer.

Tilgroning med træer, buske og høje urter er et problem, der hænger sammen med næringsstofbelastning og ophør af driften af lysåbne arealer. Unaturlige vandstandsforhold i form af grøftning præger nogle strandenge og rigkær. Når forekomster af sårbare naturtyper og arter mindskes i antal og areal, typisk af de ovennævnte årsager, får arterne sværere ved at spredes og genindvandre til de stedse mere fragmenterede levesteder.

Terner og vadefugle yngler på jorden og er derfor meget sårbare overfor forstyrrelse og for rovdyr som ræv og mink. Der kan være konflikt mellem hensynet til ynglefuglene og færdslen i visse områder, men forholdet skal afklares nærmere.

Invasive arter, som er en trussel mod specialiserede plante- og dyrearter, findes flere steder i området. Det drejer sig bl.a. om rynket rose, kæmpebjørneklo og bjergfyr.

Målsætning

Den overordnede målsætning for området er, at de marine områder skal have god vandkvalitet og et artsrigt dyre- og planteliv. Den komplekse og dynamiske kystnatur skal have høj prioritet.

Naturtyperne på land skal have en hensigtsmæssig drift, der fremmer de naturtypekarakteristiske arter. Truslerne skal være reduceret til et acceptabelt niveau, og arealet af de fragmenterede og truede naturtyper skal øges.

Der skal være egnede levesteder af tilstrækkelig høj kvalitet for arterne på udpegningsgrundlaget. Potentielle yngle- og rastelokaliteter for internationalt vigtige forekomster af vand- og kysttilknyttede fuglearter og for spættet sæl skal have tilstrækkelig lav prædation og forstyrrelse.

Indsats i 1. planperiode

Oversigt over de væsentligste indsatser til gennemførelse af denne plan:

Indsats	Stort omfang	Mindre omfang	Undersøges nærmere	Ikke anvendt
Rydning, fjernelse af uønsket opvækst Herunder bekæmpelse af invasive arter	X			
Forbedring af hydrologi Fx ved at standse dræning, genoprette vandløb, fjerne diger	X			
Ekstensiv drift Fx indførsel eller opretholdelse af	X			

græsning, høslet mm.				
Sikring af arealer Sikring af natur der ikke pt. er beskyttet (fx stenrev og skovnatur)	X			
Reducere forstyrrelser Fx færdsel, sejlads og jagt	X			
Forbedring/sikring af levesteder Fx ved etablering af vandhuller, sikring af redetræer eller større fouragerings- eller yngleområder	X			

Indsatsen i første planperiode drejer sig især om at sikre og genskabe lysåbne naturarealer ved rydning af opvækst, herunder af invasive arter, og ved etablering af den fornødne og mest hensigtsmæssige pleje/drift. De vandafhængige naturtyper sikres forbedrede hydrologiske forhold, hvor der er behov for det. Der gøres en særlig indsats i forhold til de fragmenterede og truede naturtyper.

Indsatsen for skovene vil helt overvejende dreje sig om beskyttelse af skovarealerne, samt sikring af en skovnaturtypebevarende drift og pleje.

Arternes levesteder sikres ved at arealdriften tilpasses arternes levestedskrav og ved at prædation og forstyrrelse imødegås, hvor det er afgørende trusler. Der skal være særligt fokus på de truede arter plettet rørvagtel, splitterne, dværgterne og brushane.

For de marine naturtyper reguleres tilførslen af næringsstoffer via vandplanen.